

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 411-01/17-16/
Ljubljana, 21. 11. 2017

EPA 2087-VII

Dr. Milan Brglez
predsednik Državnega zbora
Republike Slovenije

Državni svet Republike Slovenije je na 33. izredni seji 21. 11. 2017, ob obravnavi Zakona o spremembah Zakona o financiranju občin (ZFO-1C), ki ga je Državni zbor sprejel na 35. seji 16. 11. 2017, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah Zakona o financiranju občin (ZFO-1C).

Obrazložitev:

Državni svet ne podpira Zakona o spremembah Zakona o financiranju občin (v nadaljevanju: ZFO-1C), saj je bil predložen v zakonodajni postopek brez resnejše uskladitve s Skupnostjo občin Slovenije, Združenjem občin Slovenije in Združenjem mestnih občin Slovenije (v nadaljevanju: združenja občin) ter vsebuje rešitve, ki so nastale brez predhodno opravljene objektivne analize, ki bi nakazala usmeritev nujnih sprememb sistema financiranja občin in opredelila temeljni odnos do financiranja lokalne samouprave.

Državni svet se zavzema za spremembe sistema financiranja občin, saj se zdaj delajo izračuni na podlagi fiktivne občine, ki ne obstaja in so zato dejanske potrebe občin bistveno drugačne, kot jih izkazujejo izračuni, posledično pa so občine v neenakopravnem položaju. Vendar ZFO-1C ne odpravlja teh anomalij, ampak prinaša parcialne in nesistemske rešitve, ki so v škodo občinam.

Kot izhaja iz revizije Računskega sodišča o učinkovitosti poslovanja Vlade in ministrstev, pristojnih za lokalno samoupravo in financiranje, pri financiranju primerne porabe občin v letih 2014 in 2015, bi morale biti naloge, katerih stroški se upoštevajo pri določitvi povprečnine, jasno določene in da se mora višina primerne porabe za občine čim bolj približati stroškom nalog, ki jih morajo občine izvajati. Pred kakršnimikoli posegi v sistem financiranja občin bi morali najprej natančno pregledati zakonske naloge, ki so jih občine dolžne izvajati, ter opisati njihov obseg in jih realno ovrednotiti in tudi razjasniti, kaj je primeren obseg financiranja zakonskih nalog in kaj je primeren obseg financiranja razvoja občin in s tem povezanih investicij. Šele objektivna analiza lahko nakaže smer spreminjanja sistema financiranja občin.

Zakonodajalec se je odločil, da se namesto povprečnine določa izračun povprečnih stroškov, na podlagi tega izračuna in upoštevanja makroekonomskih razmer pa bo višino povprečnine na predlog Vlade določil Državni zbor. S tem se vzpostavlja sistem, ko bo lahko Vlada na podlagi svojih argumentov prosto določila oz. predlagala višino povprečnine. Ob nespremenjenem obsegu nalog, katerih stroški se upoštevajo za ugotovitev primerne porabe občine, se uzakonja dosedanja praksa določanja višine povprečnine, ki je bistveno nižja od dohodnine, ki pripada občinam, kar je z vidika financiranja lokalne samouprave nesprejemljivo. V zvezi z upoštevanjem makroekonomskega stanja v postopku določitve povprečnine, kar je tudi zahteva Računskega sodišča, Državni svet opozarja, da ni moč arbitrarno nižati finančnih sredstev na podlagi slabših makroekonomskih okoliščin, ampak je treba določiti merila in opredeliti predvidljivost razmer za občine v taki situaciji glede virov.

Ko bo realno določen obseg sredstev za financiranje občin, se lahko pogovarjamo o notranji razdelitvi mase sredstev in ustreznosti posameznih kriterijev za izračun primerne porabe občin. Po mnenju Državnega sveta spremenjena formula za izračun primerne porabe občine povsem ne odpravlja obstoječih nesorazmerij med dejanskimi stroški občin in primerno porabo. Treba bi bilo opraviti analizo, ki bi pokazala, kakšni so stroški posameznih skupin občin in prikazala učinek predlaganih sprememb. Kot so v času zakonodajnega postopka opozarjala združenja občin, je treba opraviti presojo sistema financiranja občin z vidika objektivnih razlik med občinami in temu primerno prilagoditi korekcijske faktorje.

Državni svet tudi opozarja na določbo, na podlagi katere se v letu 2018 občinam, pri katerih prihodki od dohodnine presegajo primerno porabo, ti prihodki omejijo (do višine 85 % sredstev nad izračunanim obsegom primerne porabe). Gre za dodatno jemanje sredstev za financiranje zakonskih nalog, kar je nesprejemljivo.

Čeprav je dosežen napredek glede sofinanciranja investicij občin in so za ta namen v prihodnjih letih (od 2018 do 2023) iz državnega proračuna zagotovljena sredstva v višini 3 % v obliki nepovratnih sredstev in povratna sredstva v enakem obsegu kot dodatno zadolževanje občin v proračunu države, to še zmeraj ne zadošča za vse potrebe občin, pri čemer gre za odstop od 21. člena zakona, ki predvideva nepovratna sredstva v višini 6 % skupne primerne porabe občin. Glede na to, da so občine v novi finančni perspektivi ostale praktično brez evropskih sredstev kot enega ključnih virov financiranja investicij, so ta sredstva za občine velikega pomena.

Državni svet tudi opozarja, da sedanji pristop reševanja problematike financiranja občin vodi v vedno večji razkorak med glavnim mestom in ostalimi (mestnimi) občinami. Na eni strani obstaja volja in interes za hitro reševanje odprtih vprašanj financiranja v prid glavnemu mestu, na drugi strani pa ostale (mestne) občine niso deležne enake obravnave. Čeprav se (mestnim) občinam na račun vedno večjih zakonskih obveznosti povečujejo stroški, jim država za njihovo izvajanje ne zagotavlja dodatnih sredstev. Glede na cilj strategije razvoja lokalne samouprave o uskladitvi meril za financiranje občin z njihovimi dejanskimi stroški bi morala država hitreje reševati finančne težave občin in zagotoviti pravičnejšo razdelitev sredstev.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Milan Ozimič.

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik